

τῆς ψυχῆς» ὅπως λέγει ὁ ποιητὴς Παλαιμῆς ἔλειψαν εἰς αὐτοὺς οἵτινες τὰ εἶδαν τυχαίως καὶ ἐπιπολαίως διότι τότε ὄχι ἔβλεπον ὅτι οὐδαμῶς σοβαρὰ ἀσθένεια δὲν δύναται νὰ προσβάλῃ ἕνα λαὸς ὅστις δὲν πιστεύει εἰς αὐτὴν τὴν ἀσθένειαν. Καὶ ποῖα ἄλλη φυλὴ ἐκτός τῆς Ἑλληνικῆς κατώρθωσε διὰ μέσου τῶσων μεταλλαγῶν νὰ διατηρήσῃ τὴν πίστιν τῆς εἰς τὴν Ζωὴν, φυλὴ τοῦ ἐξῆλλο νεκροφόρου ὅλων τῶν κατακτητῶν τῆς ;

Κατόπιν ὁ κ. Λεμπέκ μὲ κάποιαν ἐπιπολαιότητα ἐδῶ μὲ κάποιαν ἀγάπην πρὸς τὴν Ἑλλάδα ἐκεῖ ἐξετάζει τὸ γλωσσικὸν ζήτημα καὶ ἐπιναλαμβάνει αἰωνίως ὅ,τι ἄλλοτε μᾶς εἶπεν.—Οἱ Ἕλληνας, ὅπως λέγει ὁ κ. Ψυχῆρης, δὲν ἔχουν ἀνάγκην νὰ περιμένουν τὸν Δάντην τῶν δημοτικῶν τραγῳδιῶν ὁ Δάντης τῶν τάχῃ δὲν εἶνε ; Καὶ προσθέτει ὁ κ. Λεμπέκ ὅτι τὰ γραφόμενα τοῦ κ. Ψυχῆρης τῶσων εἰς τὴν γλωσσολογίαν ὅσων καὶ εἰς τὴν δημιουργικὴν φιλολογίαν ἀπὸ τὸ «Τ' α ξ ι δ ι ο» τοῦ ἑὸς τὸ «Ὀνειρο τοῦ Γιαννίρη» καὶ τοῦ δράματος τοῦ ὁ «Κυρούλης» ἔρριψαν εἰς τὴν πεζογραφίαν τὰ πρῶτα σημεῖα τῆς Ἀναγεννήσεως. Δὲν εἶνε ὅμως μόνος. Μ' ἄλλην τὴν ἀντιθεσιν δύνανται κινεῖς ν' ἀναφέρῃ περὶ πλεονάζοντος τοῦ ἰδικοῦ τοῦ ὀνόματος τοὺς διηγηματογράφους καθὼς ὁ Ἐφταλιώτης, ὁ Βλαχογιάννης, ὁ Νικθάννας, ὁ Παπαδιαμάντης, ὁ Μποῆμ, χωρὶς νὰ ἠμιλήσῃ κανεὶς διὰ τοὺς ποιητὰς οἵτινες εἶνε ἄρκετοὶ πρᾶξ τὸ πλεονόν τοῦ Παλαμῆ, τοῦ Βασιλικοῦ, τοῦ Πορφύρα τοῦ Μαλακῆ κα.λ.π. Εἰς τὸ θέατρον ὁ «Γουρνάκος» τοῦ κ. Ψυχῆρης καὶ ἡ «Τριστόγανη» τοῦ κ. Παλαιμῆ τῶν ὁποίων προσηγήθησαν τὰ πολλαπλᾶ δραματικὰ δοκίμια τοῦ Καμπούρη πάλιν ἡ δημοτικὴ γλῶσσα ἐκυριάρχησεν. Ἐκ δὲ τῶν Ἐφημερίδων μία θέσιν ὀφείλεται εἰς τὸν Σατωρικὸν «Ρωμῆόν» τοῦ Σουρῆ.

Καὶ ὁ συγγραφεὺς τοῦ ἄρθρου τούτου ἐκπληττεται πῶς ἔπειτα ἀπὸ μίαν τόσῃν ἐργασίαν οἱ Ἕλληνας ἐξακολουθεῖν νὰ εἶνε ὀπισθοδρομικοὶ ἀκόμη ! Ἄλλ' ὁ συγγραφεὺς ὅταν ὄχι γράψῃ καὶ πάλιν περὶ Ἑλλάδος ἄς φρονίσῃ νὰ μελετήσῃ καλλίτερον τὰ πράγματα διὰ νὰ μᾶς ἀπαλλάξῃ—δι' ὄνομα τοῦ Θεοῦ—ἀπὸ τῆν νέαν ἐκπλήξιν του.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΩΡΕΑΣ

Τὸ «Φιγαρώ» ἀνήγγειλεν ἐν καιρῷ ὅτι ἡ «Ἰφιγένεια» τοῦ διδασκάλου Ἑλλήνος ποιητοῦ εἰς Παιρισίους Ἰωάννου Μωρεᾶς ἐπρόκειτο νὰ παιχθῆ ἀπὸ τῆς σκηπῆς τοῦ θεάτρου τοῦ Ὀδείου. Ἡ εἰδησις αὕτη ἦτο λίαν σημαντικὴ καὶ οἱ Παιρισίαι λογογράφοι καὶ κριτικοὶ ἠκόνισαν τὰς γραφίδας τῶν. Πρὸ τῆς παραστάσεως τοῦ θεαματικοῦ ἔργου ὁ διάδοχος τοῦ Μπρισῶν εἰς τὸν «Χρόνον» κ. Ἰωσήφ Γκαλιτὶ εἰς ἕν ἀπὸ τὰ ἄρθρα του «Περίπατοι καὶ Ἐπισκέψεις» ἀφιερώνει τρίστηλον συνέντευξιν μὲ τὸν κ. Ἰωάννην Μωρεᾶς. Ἐν τῷ ἄρθρῳ του τούτῳ ὁ κ. Γκαλιτὶ διηγεῖται τὴν ζωὴν τοῦ ποιητοῦ τοῖς ἀγῶνας τοὺς φιλολογικοὺς καὶ τὰς περιηγήσεις του τὰς καλλιτεχνικὰς ἀνὰ τὸν πνευματικὸν κόσμον ἕως ὅτου δαφνηφόρος πλέον ὁ ποιητὴς τῶν «Στροφῶν» τέλειος Ὀλύμπιος εἰσέρχεται εἰς τὸν κλασικισμὸν.

Τέσσαρες ἡμέρας πρὸ τῆς παραστάσεως τῆς «Ἰφιγενείας» ἀπὸ τῆς σκηπῆς τοῦ Ὀδείου τοῦ Φιγαρώ» ἐδημοσίωσεν εἰς τὰς πρώτας στήλας του ἑπτὰ ἀνεκδοτὰ ποιήματα ἐκ τῶν «Στροφῶν» τοῦ ποιητοῦ πλήρη μελαγχολίας καὶ κλασικῆς ἀπλότητος. Ἡ Γαλλικὴ Μοῦσα μετὰ τὸν Ρουσσὸ καὶ τὸν Ἀνδρέαν Σανί σπανίως ἔχει νὰ ὑποδείξῃ τοιαύτας στροφὰς ὅπου ὁ μέγας ποιητὴς καὶ μέγας καλλιτέχνης συναντῶνται ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Ὀλύμπου.

Παρασταθεὶς τῆς «Ἰφιγενείας» ὅπου ὁ Σουλβῆν μετὰ τοῦ θιάσου του ὑπῆρξαν οἱ ἀληθεῖς ἥρωες διερμηνεύσονται μετὰ θεαματικῆς τέχνης τὸ ἔργον τοῦ Μωρεᾶς, οἱ κριτικοὶ τῆς «Ἐφημερίδος τῶν Σολητησέων» καὶ τοῦ «Χρόνου» Αἰμιλίος Φαγκιὲ καὶ Μπρισῶν ἀφιερῶνουν εἰς τὰς ἐβδομαδιαίας θεατρικὰς ἐπιφυλλίδας τῶν μακρὰν τοῦ ἔργου ἀναλύσεις. Ὁ κ. Φαγκιὲ λέγει ὅτι τὸ θέατρον τοῦ Ὀδείου εἶχε τὴν τιμὴν—διότι εἶνε πράγματι τοιαύτη—νὰ παρουσιάσῃ τὴν «Ἰφιγένειαν ἐν Αἰδίῃ» τοῦ καλοῦ καὶ τελείου λαϊκοῦ ποιητοῦ κ. Ἰωάννου Μωρεᾶς.

Μᾶς εἶνε δύσκολον νὰ μεταφέρωμεν ἐλόκληρον τὴν κριτικὴν τοῦ διασήμου ἀκαδημαϊκοῦ ἐναυθα κριτικὴν ἐντὸς τῆς ὁποίας Ουμμάζει κανεὶς τὸν ἐνθουσιασμὸν καὶ τὴν εὐθυκρισίαν διὰ τὸν ποιητὴν τῆς «Ίφιγενείας» καὶ δι' ἐλόκληρον τὸ ἔργον τοῦ ἀφοῦ θεωρεῖ τὸν Μωρεᾶς ὡς τὸν ἀναστηλωτὴν τοῦ Κλασικισμοῦ ἐν Γαλλίᾳ ἀπόγονον τοῦ Σοφοκλέους τοῦ Ρονσσὸς καὶ τοῦ Ρακίνα.

Εἰς τὸν «Χρόνον» ὁ κ. Μπρισὼν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ τόνου ἰμιλεῖ. Ἡ ἀκρίβεια τῆς «Ίφιγενείας» τοῦ Μωρεᾶς, λέγει, εἰς τὸ Ὁδεῖον ἦτο περικυκλωμένη ἀπὸ μίαν ἀτμόσφαιραν συμπυκνῶν καὶ σεβασμοῦ, διότι ὁ κ. Ἰωάννης Μωρεᾶς εἶνε ὁ ἡγαπημένος ὄλιον, ἀπὸ τοὺς συμβολιστὰς τῶν ὁποίων ὑπῆρξεν ὁ ἀρχηγὸς μέγρι τῶν λατινιστῶν καὶ Ἑλληνιστῶν καὶ τῶν ἀγῶν σοφῶν οἵτινες τὸν εὐγνωμονοῦν διότι ἐστράφη καὶ αὖθις εἰς τὴν πηγὴν τοῦ κλασικισμοῦ.

Νομίζει δὲ ὁ κ. Ἀδόλφος Μπρισὼν ὅτι ἐν τῷ ἔργον τοῦ Μωρεᾶς παρίστατο τὴν ἐπιούσαν τοῦ Ἐρνάνι ἢ τὴν ἐποχὴν ὅπου τυραννικῶς ἤκμαζεν ὁ Παρνασισμός δὲν ὅα εἶχαν αὐτὴν τὴν τόσον μεγάλην ἐπιτυχίαν τὴν ὅποیان ἔχει τώρα διότι ὁ Θεοῖλ Γκωτιέ καὶ ὁ Μπαμβιλ ὅπως δὴποτε θὰ ἐμόρφαζον ὀλίγων ἐπὶ τῶ ἀκούσματι μερικῶν στίχων

Ἄλλ' ὁ κριτικὸς ἐπιλέγει, ὅτι ὁ Γκωτιέ καὶ ὁ Μπαμβιλ μολονοῖ αἰχμάλωτοι τῶν δεσμῶν τῶν Σχολῶν εἰς τὰς ὁποίας ἀνῆκον, ἐπειδὴ ἦσαν εὐφροσῆτατοι καὶ κάλλιτέχνηι ὅθ' ἐξετίμουν τὸ ἀπειρον ὀλέγητρον τὸ ὅποϊον ὁ Ζὸν Μωρεᾶς ἔχει διαχύσει ἐντὸς τοῦ ἔργου του. αὐτὴν τὴν τρυφερότητα, τὴν μουσικὴν συγκίνησιν καὶ τὴν δρασερότητα, τὴν ὄχι ἀπομιμηθεῖσαν, ἀλλὰ ἀνεκωθεισαν τοῦ Ἀνδρέα Σινιὲ καὶ ἤτις μᾶς ἔφερε χθὲς ὕστερα ἀπὸ δύο χιλιάδας ἔτη τὴν εὐωδίαν τῶν ρόδων, τὴν πνοὴν τῆς Ὀχλάσσης; τὴν γλυκύτητα τῶν κυψελῶν γεματῶν ἀπὸ μέλι, τὸν βόμβον τῶν μελισσῶν τοῦ Ὑμητοῦ. Καὶ ὅα ἔκλιον καὶ αὐτοὶ ἐπίσης ὅπως ἡμεῖς εἰς τοὺς ὀρήτους τῆς Ἰφιγενείας.

*Ὡχ ἄφησε πατέρα μου κέγῳ νὰ ζήσω ἀκόμια

Δὲν εἶνε κρῖμα νὰ πεθάνω τώρα ;

Μόλις ἀνοίξει ἡ νεύτη μου ναμπῶ ε τὸ μαῦρο χῶμα

Σ' τῶν πεθαμένων τῶν χλωμῶν τὴν χώρα;

ΠΙΕΡ ΛΟΤΙ

Ἐθεάθη εἰς τὰς Ἀθήνας ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀθανάτους τῆς Γαλλίας ὁ Πιερ Λοτὶ ὁ ἐνδοξὸς συγγραφεὺς εἰκοσάδος θαυμασιῶν βιβλίων ἐντὸς τῶν ὁποίων πραγματεύεται τὴν ζωὴν τῆς Ἀποκτίτης Ἀνατολῆς μὲ τὴν ὁποίαν εἶνε ἐρωτευμένος. Δύο τῶν συνεργατῶν τῆς «Κριτικῆς» οἱ Πέτρος Ζητουιᾶτης καὶ Παῦλος Νιρβάνας εἶχον τὴν εὐτυχίαν νὰ τὸν γνωρίσουν, νὰ συνμιλήσουν μαζὶ του καὶ νὰ δημοσιεύσουν ὠραιότατα ἄρθρα περὶ αὐτοῦ εἰς τὸ «Ἄστυ».

ΑΙ ΔΟΞΑΙ ΤΗΣ ΣΗΜΕΡΟΝ—JULES LEMAITRE

Ὁ διευθυντὴς τῆς Διεθνούς Κριτικῆς Ἐπιθεωρήσεως ἐν Πιρισίῳ ἀγαπητὸς φίλος μας κ. E. Sansot—Orland ἐξέδωκεν ἐν ὠραῖον τομίδιον ἐντὸς τοῦ ὁποίου πραγματεύεται συνοπτικῶς τὰ τῆς πνευματικῆς δράσεως τοῦ διασήμου Ἀκαδημαϊκοῦ Jules Lemaître, ὅστις κατὰ τὸν Henri Bordeaux εἶνε ἕνα τῶν συγχρόνων πνευμάτων, τῶν πλεῶν ἀβρῶν, λεπτῶν καὶ ποικίλων. Ὁ μυθιστοριογράφος τῶν «Βασιλέων», ὅστις ἀνεμίχθη εἰς ὅλα τὰ εἶδη τοῦ λόγου γράψας, διηγήματα, μυθιστορήματα καὶ σκηρικὰ ἔργα, ὑπῆρξεν ἰδικιτέρως κριτικὸς δημιουργήσας τὴν Κριτικὴν τῶν Ἰντυπώσεων, πρὸς μεγάλην ὄργην τοῦ μεθοδικοῦ Βρυντιέρου ὅστις ἐν ἀποδέχεται τὴν κριτικὴν παρὰ ὅταν εἶνε ἀπρόσωπος καὶ στηρίζεται εἰς ὀρισμένους νόμους καὶ κανόνας τῆς τέχνης. Καὶ ὁ κ. Sansot—Orland μολονοῖ εἶνε συνοπτικὸς, ὑπὲρ τὸ δέον μάλιστα, εἰς τὸ τομίδιον του δίδει μίαν τόσον, σαφῆ καὶ ὠραῖαν ἰδέαν τοῦ παλαιότερου ἔργου τοῦ ἐνδόξου Ἀκαδημαϊκοῦ καθὼς καὶ τῆς συγχρόνου δράσεώς του εἰς τὴν πολιτικὴν εἰς ἣν ἐρρίφθη ὡς ἀληθὴς ἀπέστολος τῆς Ἑθνικῆς ἰδέας.

FERVEURS ET INCROYANCES

Ὁ κ. René d'Espirit εἶνε ἕνας ἀπὸ τοὺς νέους ποιητὰς τῆς Γαλλίας τοῦ ὁποίου οἱ στίχοι ἤρχισαν νὰ προκαλοῦν τὴν προσοχὴν ἐκλίνας οἱ ὁποῖοι ἀγαποῦν τὰ ποιητικὰ ὄνειρον. Εἰς τὸν τόμον του Ferveurs et Incroyances τὸν ὁποῖον ἡ «Διεθνὴς Ἐκδοτικὴ Βιβλιοθήκη» ἐξέδωκεν ὁ ποιητὴς μᾶς παρουσιάζει τὴν ποιητικὴν του ψυχὴν κατεχομένην ἀπὸ τὴν μυστηριώδη ἐκείνην λεπτότητα τῆς αἰσθήσεως εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκουν ἤχῳ τὰ περίεξ ἡμῶν ἀντικείμενα. Μὲ τὴν ἀπαλότητα τοῦ ἀλεξάνδρινοῦ στίχου τὸν ὁποῖον χειρίζεται μετὰ πολλῆς χάριτος καὶ ἐκ τῆς κα-